

Fravænningsvægt og foderoptagelse

Pattegrise fravænes i dag ved en gennemsnitlig alder på mellem 24 og 35 dage, og de bør veje mindst 7 kg. Er grisene ældre end 24 dage ved fravæning og specielt hvis der er problemer med at nå 7 kg ved de mindste grise, skal der tildeles tørfoder fra ca. 14 dages alderen. Det er vigtigt at lære grisene at æde tørfoder og her igennem stimulerer en modning af tarmene ved en øget produktion af fordøjelseszymer. Afprøvninger har vist, at pattegrise fravænnet ved 33 dage tredobler foderoptagelsen (fra 0,2 til 0,6 kg/gris/dag) i den sidste uge hos soen.

(Kilde; Dansk Svineproduktion, Fodring af pattegrise, af Hanne Maribo, juli 2008)

Fravænes grisene ved 24 dage eller derunder, er der som regel ikke behov for at tildele tørfoder før fravæning, idet pattegrisene ikke æder ret meget frem til cirka tre ugers alderen. Under normale forhold er soens mælkeproduktion stor nok til, at grisene har optimal vækst i perioden frem til de er 3 uger gamle. Først når grisene er 2-3 uger gamle, begynder de at producere de enzymer, der kan nedbryde korn, sojaskrå, mv. Der bør således ikke tildeles tørfoder tidligere end 14-16 dages alderen. Tildeles der tørfoder tidligere, er der risiko for, at grisene i stedet får diarré, fordi de ikke kan nedbryde foderet.

Somælkserstatning bør kun bruges i tilfælde, hvor soen ikke har tilstrækkeligt mælk, fx i forbindelse med farefeber. Ved streng hygiejne er somælkserstatning et udmærket foder (holdbarhed maks. 8 timer).

Foder og fodringsprincip

Pattegrisene bør tilbydes samme foderblanding i farestalden, som den de starter med at få i fravænningsstalden. Primært for at grisene genkender foderet lige efter fravæning og kommer i gang med at æde hurtigt. (Kilde; Dansk Svineproduktion, Fodring af smågrise, af Hanne Maribo, juli 2008)
Brug af såkaldte pre-starter blandinger med højt indhold af mælkeprodukter

antages at være mere attraktive for grisene. Denne type foder bruges derfor ofte i diegivningsperioden og de første dage efter fravæning, for at stimulere foderoptagelsen og derved lette overgangen fra somælk til fast føde. Det er afgørende, at grisene tilbydes et foder de gerne vil æde, så det tilsikres at mave-tarmsystemet ikke går unødigt i stå. Med risiko for diarre og nedsat tilvækst. Der bør tildeles foder på samme måde i diegivningsperioden, som lige efter fravæning. Afprøvninger har vist, at fravænningsvægten ikke påvirkes markant af om grisene får tildelt tørt eller opblødt foder i diegivningsperioden, når grisene fravænes ved 4 uger eller derover ved fravæning betyder fodring i farestalden, hvad enten det er tørt eller opblødt, en øget fravænningsvægt. Undersøgelser har vist at opblødt foder giver en højere foderoptagelse, som dog ikke blev afspejlet i fravænningsvægten, hvilket antageligt skyldtes et større foderspild ved brug af opblødt foder sammenlignet med tørfoder.

Praktisk tip og tiltag

En so "fodre" sine grise med mange små portioner, frisk foder hver dag. Det er derfor meget svært for den nyfravænnede gris, at lære at æde nyt foder på en ny måde. Men vi kan hjælpe

Fra første dag der introduceres foder til pattegrisen i farestalden, så gør det med et klart signal; fx i en RØD SPAND. Grisene skal se den ved hver af de 2-4 daglige fodringer med smågrise piller. Tiltræk deres opmærksomhed ved at anvende et trug i stærke farver som gul, grøn, rød eller orange, der er farver grise kan se. Efter 8-14 dage med denne "RØD-SPAND"-rutine er grisene klar over, at når den røde spand kommer, skal der spises, mor kalder!

Det har ved kontrollerede forsøg vist sig, at specielt de store grise ikke spiser indenfor de første døgn efter fravæning. De løber derfor en akut risiko for diarre. Fravænningsdiarre har direkte sammenhæng med mængden af optaget foder i de første døgn efter fravæning. For yderligere at stimulere foderoptagelsen kan man forvande med 37 grader varmt vand, hvor grisene også kan tilkaldes med en rød spandrutine.

Og sidst men ikke mindst; **LYS**. Den senest adfærsforskning har bevist, at grisene lærer via synet. Det er derfor vigtigt, at der er tændt lys i helt op til 23 timer i de første 14 dage, så de lidt træge grise kan se og lære af de andres adfærd omkring fodring.

Aller Mølle forhandler og producerer det engelske kvalitetsfoder, Cranswick. Cranswick og Aller Mølle's foderprogram er sammensat af en række pre-starter blandinger, der dækker grisene fra 4 kg og op til 12 kg. Vores mål er at give grisen mulighed for en gradvis overgang fra soen's mælk til en økonomisk fornuftig korn/soja-blanding.